

Motto:

„Ca toți să fie una, după cum Tu Părinte, întru Mine și Eu întru Tine, așa și aceștia în noi să fie una, pentru ca lumea să creadă că Tu M-ai trimis” (Ioan 17,21).

Ca toți să fie una

Pastorală la sărbătoarea Învierii Domnului nostru Iisus Hristos - 2018

Iubitului nostru cler, cinului monahal și tuturor dreptmăritorilor creștini din această de Dumnezeu păzită și binecuvântată eparhie, har, milă și pace de la Îndurătorul Dumnezeu, iar de la noi, arhierească binecuvântare!

Iubiții mei fii duhovnicești,

HRISTOS A ÎNVIAT!

Preaiubiți fii și fiice duhovnicești,

S-a spus, pe bună dreptate, că nicicând soarele nu ni se pare mai luminos și mai plin de măreție decât atunci când reapare de după un nor întunecat. De asemenea, nicicând primăvara nu este mai dorită și mai frumoasă decât atunci când urmează după o iarnă îndelungată și grea. Tot astfel, nicio altă sărbătoare nu este mai bogată în strălucire și bucurie decât marele praznic al Învierii, în care Mântuitorul Iisus Hristos, Soarele dreptății, revarsă peste chipurile Sale noian de pace, de *unitate* și mângâiere dumnezeiască.

Învierea Domnului Iisus Hristos este momentul crucial din istorie în care s-a reactivat *unitatea* de gând, simțire și voință a tuturor oamenilor. Realizarea planului de mântuire a lumii de către Dumnezeu Cuvântul, prin care a fost creată lumea, a dăruit omului posibilitatea reală de a se *uni* cu Dumnezeu împărtășindu-se din iubirea Preasfintei Treimi.

Unitatea este un element primordial în ordinea creării lumii de către Dumnezeu, element alterat prin căderea protopărinților Adam și Eva în păcatul neascultării. Primii oameni au rămas cunoscuți în istorie prin faptul că au stricat *unitatea* existenței, pierzând astfel libertatea ființării în comuniune veșnică de iubire cu Părintele Cereșc prin folosirea greșită a propriei lor libertăți. De aceea *unitatea* tuturor oamenilor în Dumnezeu rămâne în mod firesc pe prim plan și în actul garant de mântuire al Învierii lui Hristos.

În lumea creștină, orice sărbătoare apare ca o revărsare de lumină dumnezeiască, care generează bucuria și *unitatea* în duhcu sfinții lui Dumnezeu, ea fiind forma liturgică ce

actualizează peste timp actul de mântuire a lumii de către Hristos. Învierea Domnului este însă o revărsare deplină a *unității* vieții dumnezeiești în *unitatea* de ființă și de viață a tuturor membrilor Bisericii. Cuvintele Sfântului Atanasie cel Mare sunt grăitoare pentru întreaga omenire, dar mai ales pentru neamul nostru românesc: “Dacă moartea Domnului Hristos este preț de răscumpărare pentru toți și pentru moartea aceasta *se surpă peretelecel din mijloc al despărțirii*(Efeseni 2,14) și se face *chemarea neamurilor*, cum ne-ar fi chemat pe noi dacă nu s-ar fi răstignit? (n.n. *cum ne-am fi unit noi dacă n-am fi suferit?*). Mântuirea și *unitatea* tuturor nu se puteau săvârși altfel decât prin Cruce. Acum, după ce Hristos Și-a înviat trupul, moartea nu mai e înfricoșătoare, ci toți cei *uniți* în Hristos o calcă în picioare, ca pe ceva ce nu e nimic și aleg mai degrabă să moară decât să se lepede de Hristos, Cel care i-a *unit*. Căci știu că murind nu se pierd, *nu se despart*, ci se fac vii și nesticăcioși prin Înviere”.¹

Așadar, prin Învierea Sa, Mântuitorul Hristos a prefăcut despărțirea în *unire* și suferința în bucurie.

Iubiți credincioși,

Anul 2018 a fost numit de către Sfântul Sinod al Bisericii noastre dreptmăritoare ca fiind „Anul omagial al unității de credință și de neam și Anul comemorativ al făuritorilor Marii Uniri de la 1918”.

Se împlinesc o sută de ani de la *unirea* tuturor românilor într-un singur stat suveran și independent. Dacă acum două milenii în Peștera Sfântului Apostol Andrei din Dobrogea s-a semnat actul de botez al poporului român, anul acesta, anul mântuirii – 2018, se împlinesc 100 de ani de când, la Alba Iulia, s-a pecetluit documentul reînvierii acestui neam, care mai întâi a trecut prin golgota suferințelor pentru a ajunge la învierea sa națională între statele independente ale Europei.

În eparhia noastră s-au organizat în ultimii trei ani numeroase manifestări cultural-religioase care au avut ca scop aducerea aminte de cei care s-au jertfit pe Valea Oituzului în Primul Război Mondial. S-a spus adesea că dacă nu era această Vale cu încrâncenatele lupte de la Mărăști, Mărășești, Bârsănești, nu putea avea loc evenimentul solemn de la Alba Iulia. Acum este momentul în care putem aminti faptul că soldații români au luptat pe Valea Oituzului cu gândul la familie și cu nădejdea la Dumnezeu. Alături de ei, numeroși preoți duhovnici și tineri teologi îi îmbărbătau și le ofereau merinda euharistică. Însuși episcopul Teodosie Atanasiu, predecesor al Nostru în scaunul episcopal de la Roman, prin cuvinte pastorale adresate soldaților și corespondența cu preoții protopopi din Eparhie, s-a implicat

---

¹ Sfântul Atanasie cel Mare – „Tratat despre Întruparea Cuvântului”, cap.XXV-XXVII, Ed.IBMBOR, București, 2010, pag.178-181

exemplar motivând și sprijinind pe tinerii soldați, care cu arma în mână construiau și consolidau o Românie independentă și unită, și îndemnând pe cei rămași să ajute familiile bravilor eroi. Iată ce spunea într-o pastorală, paradigmaticul episcop: „*Pentru cei ce rămân, pentru cei cari nu poartă o armă spre apărarea Patriei, este o sfântă datorie de a susține familiile fiilor țării plecați să lupte pentru gloria ei. În numele acestei sfinte datorii vă cerem obolul vostru pentru susținerea familiilor nevoiașe ale ostașilor noștri. Să ne îndeplinim cu devotament această sfântă datorie. Noi care rămânem să facem o altă armată, armata de apărare și sprijin a familiilor ostășești, misiune tot atât de nobilă, tot atât de trebuitoare în împrejurările prin care trece țara, ca și aceea a armatei plecată să lupte pentru izbânda neamului Românesc și prestigiul țării noastre!*”²

Asemenea acestei mărturii, sute de documente păstrează fapte care arată grija pe care Ortodoxia Românească, prin ierarhii și preoții ei, au arătat-o față de fiii neamului aflați pe front și față de familiile lor rămase sub ocrotirea Bisericii. Aceasta nu este altceva decât oglinda unei realități caracteristice neamului românesc – care a supraviețuit tuturor împărțirilor geo-politice și vicisitudinilor istoriei – unitatea de gând și de simțire, de credință și ideal. Totodată, în acest context Centenar, putem preciza faptul că împreună serbarea marelui praznic al Învierii Domnului a avut pentru românii de pretutindeni, adunați într-un singur stat independent și suveran începând cu anul 1918, o semnificație profundă națională, ea fiind în același timp o înviere a neamului român unitar.

Iubiții mei fii duhovnicești,

Așa precum Fiul și Tatăl una sunt, *unitatea* de ființă fiind cea care-a permis realizarea mântuirii, tot la fel un popor fragmentat poate fi *unit* datorită *unității* de credință. Românii aveau aceiași ochi care luminau conștiința și nășteau înțelegerea lor despre Dumnezeu, nu doar prin studiu din cărți, ci mai ales prin trăirea și mărturisirea credinței. Poporul român nu a învățat despre suferință din cărți, ci din propria sa existență, care nu este altceva decât o carte despre „școala lui Dumnezeu cu el”, despre modul pedagogic în care Dumnezeu l-a călăuzit în istorie ca oarecând pe Israel-Poporul ales, conducându-l prin suferință spre învierea și câștigarea unui nume între neamurile lumii, având ca fundament credința în Învierea din morți a Fiului lui Dumnezeu. Acest sentiment este prezent atât de profund în ființa acestui neam încât s-a simțit nevoia însemnării acestui lucru în versurile nemuritoare ale Imnului Național „*Deșteaptă-te române din somnul cel de moarte*”.

---

²Dosar nr. 15 din aprilie 1913, *Dosarul lucrărilor privitoare la mobilizarea armatei române*, arhiva Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului, p. 111.

Un popor care nu are deloc conștiința sensului existenței sale în întâlnirea cu Hristos înviat, care nu crede în Învierea lui Hristos și în propria sa înviere, poate percepe încercările istoriei drept catastrofale, însă un popor în care unitatea națională și viața membrilor săi își găsesc sensul în Dumnezeu se poate considera privilegiat și binecuvântat.

Unirea între noi înfăptuită prin credință este o binecuvântare dată de Dumnezeu pentru ca să înțelegem că la baza fiecărei națiuni acționează un model dumnezeiesc etern, pe care acea națiune îl va realiza în sine cât mai deplin; de aceea patria înseamnă legătura cu strămoșii noștri, înseamnă a avea un “părinte originar”, adică o *unitate* de ființă pe o vatră comună în care toți locuitorii se simt *una* între ei și având simțăminte și idealuri *unitare*. Este cunoscut cazul comunității din Corint, căreia Sf. Apostol Pavel îi scrie, îndemnând pe *toți să fie una*: „Noi toți într-un singur Duh ne-am botezat, ca să fim un singur trup, fie iudei, fie elini, fie robi, fie liberi și toți la un singur Duh ne-am adăpat” (1 Cor. 12,13).

Preaiubiți prieteni,

Poporul român, prin credința în Înviere, moștenește duhul iubirii, adică lipsa simptomului cel dintâi al păcatului – frica. Sf. Ap. Ioan spune că „în iubire nu există frică, ci iubirea desăvârșită alungă frica. Noi (*n.n.* românii), iubim pe Dumnezeu, fiindcă El ne-a iubit cel dintâi” (1 In.4,18). În acest sens chiar și jertfa unui popor apare ca expresie a iubirii, deci nu este moarte, ci un chip de taină adâncă a iubirii lui Dumnezeu. Poporul român a înțeles în istoria sa demonstrația absolută a Mântuitorului Hristos: că iubirea până la moarte este singura armă împotriva morții.

La 100 de ani de la *Marea Unire* a românilor, idealul suprem și garant al dăinuirii neamului nostru este păstrarea *unității* esențiale, aceea a spiritului. *Unitatea* și originalitatea noastră spirituală s-au menținut de-a lungul secolelor de divizare politică prin *unitatea* noastră de credință. Să ne silim să nu pierdem această *unitate*, indiferent ce greutăți ne va aduce viitorul! Și dacă nu vom avea nici această *unitate*, ce ne va mai susține în existență ca neam deosebit, mai ales acum, când fiii poporului român s-au împrăștiat pe toată suprafața pământului?!

Prin Învierea Sa, Mântuitorul Hristos a sădit în noi amintirea *unității*, ne-a învățat să vorbim la plural. Dacă dăm timpul înapoi, vom constata că am fost *una*, precum am fost întotdeauna. Am fost *uniți* spiritual, în cuget și simțiri, fiind un neam de sfinți și de eroi.

Să ne-amintim tot timpul de Învierea lui Hristos, pentru că amintirea de Cel care te *unește* te face să trăiești în comuniune, cu demnitate și cinste. Când te *unești* cu Hristos, cuvântul tău se împărtășește de greutatea Cuvântului creator, se molipsește de frumusețea Verbului întrupat și astfel vorba bună, căreia i-a naștere, *unește* pe cei care-o rostesc. Cea mai

frumoasă vorbă a omului este aceea prin care iartă și cere iertare. Iertarea manifestată sau implorată te smerește și te împuternicește *unindu-te* cu Cel puternic. Smerenia neamului românesc a fost cea care l-a *unit* și l-a făcut să dăinuie peste istorie.

Dragii mei prieteni,

Dacă va veni vreodată un timp în care poporul român va rămâne fără glas, aceasta se va datora lipsei recursului la memorie. Recursul la memorie în pas grăbit va face pe toți cei care-au adormit să cânte imnul “Hristos a înviat!” în inimile noastre, să aprindă lumina care pâlpâie în fiecare și fără de care nimeni nu-L poate vedea sau recunoaște pe Dumnezeu. A avea memorie, înseamnă să-ți amintești că vei învia; dacă îți vei pierde însă memoria, nu-ți vei mai aminti nici măcar de moarte.

Dacă va veni timpul în care exclamația care brăzdează istoria de două mii de ani – “Hristos a înviat!” să se transforme în interogație, să fim siguri că neamului românesc va avea cine să-i răspundă: glasul spiritualizat al morților de sub glie va răsună peste timp: „Adevărat a înviat!”

Aceste câteva gânduri zămislite din dragostea mea părintească pentru voi toți le-am immortalizat în câteva stihuri poetice, pe care le așez în loc de concluzie la acest cuvânt pastoral:

Ca toți să fie una

Dacă dau timpul înapoi,
Îmi amintesc că-n sat la noi,
În anii grei, după război,
Când mai plângeam bravii eroi
Trecuți în lumea de apoi,
Deși, erau multe nevoi,
Toți consătenii erau una,
Precum au fost întotdeauna.

Satul era comunitate,
Iubirea rodea unitate,
Tot omul avea demnitate,
Cinstea era realitate

Cuvântul avea greutate,
Bătrânii-aveau întâietate.
Toți oamenii vorbeau frumos,
Întru iubirea lui Hristos.
Când ajungeau în sărbători
Părintele chema, în zori,
Grupuri de fete și feciori,
Harnici, cumiști, buni muncitori.
Lucra cu dânșii, uneori,
Să-și vadă satul plin cu flori.
Simțeau cum lumea iar renaște
Și-n toți Hristos se recunoaște.

Când începea postul cel mare
Sătenii își cereau iertare,
Făcând trei zile de-ajunare,
Făr' băutură, sau mâncare.
Apoi, la preot, fiecare
Mergea să-i facă dezlegare.
A doua zi veneau smeriți
Să fie toți împărtășiți.

Pe-atunci postul era mai strict,
Nici pruncii nu mâncau nimic,
Când i-aduceau la-mpărtășit.
Eu nici acum nu îmi explic,
Cum ritmul lor biofizic
Era cu mult mai dinamic.
Probabil Domnul le dădea
Putere din puterea Sa.

Creștinii toți împărtășiți,
În gând și-n suflete uniți,
Cu straie noi împodobiți,
Tăcuți, dar veseli și cuminiți,
Mergeau cu cetele de sfinți
În miez de noapte, fericiți,
Să cânte să răsun-e-n sat
Imnul: „Hristos a înviat!”

***

După 50 de ani

De Paști, azi, satu-i fără glas.
Din tot ce a fost au mai rămas
Doar case vechi, cu-oblonul tras.
În turn a stat bătrânul ceas!
Nici clopotul nu s-a mai tras
De l-acel ultim parastas.
M-am dus atunci mai abitir
La cei ce dorm în cimitir.

În țintirimul de pe deal,
Aud sublimul imn pascal
Cântat d-un cor fără egal,
Venit din spațiul sideral.
Tot acel cadru natural,
Părea cu totul ireal.
Cu toată forța am strigat,
„Săteni! Hristos a înviat!”

De-odată, morții de sub glie,
Cu sufletele în trezvie,
Gândind la sfânta Parusie
Și viața care va să fie,
Toți s-au oprit din liturghie,
Să-mi dea răspuns cu bucurie,
Cu glasul spiritualizat:
„Adevărat a înviat!”

Încredințându-vă de toată dragostea în Hristos-Domnul, rămân al vostru păstor sufletesc, care vă dorește tot binele și mântuirea sufletelor.

Hristos a înviat!

† IOACHIM,
Arhiepiscopul Romanului și Bacăului

*Dată în reședința noastră arhiepiscopală din Roman, aprilie 2018

ÎN ÎNCHEIEREA CUVÂNTULUI PASTORAL, ÎN ANUL CENTENAR,
SE POATE ADĂUGA POEMUL:

Odă eroilor de pe Valea Oituzului

La umbra fagilor bătrâni, ce stau de strajă pe coline,
Oituzu-și poartă unduios a sale ape cristaline.
El curge astăzi liniștit, dând sunet blând ca de cimpoi;
O, de-ar vorbi, câte ne-ar spune, din anii aceea de război!?

Ne-ar spune că acum un veac, această vale moldovană
Purta doar sânge de soldați, căzuți în lupta trans-montană.
În orice susur de izvor, disting, ca-ntr-un prelung ecou,
Profundul geamăt de mister scăpat din pieptul de erou.

Pe creste mai găsesc și azi câte-un stejar uitat de ani,
În trunchiul lui tainic s-ascundschije și gloanțe de dușmani.
Și arborii ce cresc pe munți, aduc prinos de mulțumiri
Că-și trag toți seva din pământ udat cu sânge de martiri.

Chiar bolovanii de pe stânci, purtați în vale de șuvoi,
Au devenit altar sfințit, zidit pe oase de eroi.

În nopți senine parcă văd pe cer luceferi strălucind
Sunt sufletele de eroi ce au căzut pe front luptând.

Aici, livezile sunt cimitir, iar pomii toți care rodesc
Sunt cruci ce moșii le-au sădit și de eroi ne amintesc,
Când clopotele-n sărbători ne cheamă iar la liturghie,
Ecol lor mai pomenește pe cei căzuți la datorie.

Poienile din munți sunt pline de iarbă bună pentru oi,
Dar glia lor este-nțesată de oseminte de eroi.
Tot pelerinul care astăzi străpunge munții prin Oituz,
El mai aude la tot pasul, sinistrul zgomot de obuz.

Această Vale-i catedrală ce-a devenit demult simbol,
Iar bogăția ei perenă sunt oasele de la subsol.
Veniți să facem anamneză de bravii noștri sfinți eroi,
Să trecem liberi azi pe vale, că este pace, nu război!

ROMÂNI,

Să treceți azi Carpații,
Pe la Oituz, înspre Ardeal,
Să vă iubiți unii pe alții,
Cântând din fluier și caval!

Arhiepiscop IOACHIM